

mogel razuméti, kakó bi se opravičila izraza zavračen, nezavračen sè slovensko slovnico. Sicer po mojem mnenji one besede (dr. Lavričeve) bolj značijo možnost, da je moči o pismu ali priči sumiti, nego sumen, ki ne izraža več one možnosti, ampak naravnost izreče o kakem pismu, da ni le sumljiva, ampak celo sumna, to je, da sum ni več v stopinji mogočnosti, ampak gotovosti, in to je veliko, ter niti stranka, niti celo sodnik tega ne moreta izreči.

Morebiti ne bi ustregel stvari, če bi tu omenjal vsakega priporočenega izraza posebe, ker misliti nam je, da, ker gré za jezike, ki so izrasli iz jedne in iste korenike, moramo previdni biti, če hočemo kaj v jeziku priporočenega zavreči.

V obče se mi pa zdi primérno, da izrečem, naj je nam slovenskim pravnikom pred vsem, kakor naravno, paziti na stvar, potem pa gledé jezika téžiti na to, da se stvar natanko imenuje in označi, če je možno najprej čisto in nebarbarsko po slovensko in slovansko, če pa to ne bi bilo možno, najprvo z latinsko in grško in šele potem s kako drugo, pred vsem nemško uže znano besedo. V tem bodi strog sistem!

Dr. Fr. Oblak.



Iz pravosodne prakse.

Civilno pravo.

a) Kdo določuje deleže posameznih družbenikov, katere morajo ti plačevati družbi?

V pravni reči družbe za pogajanje zastran vžitnine v Slovenjem Gradci proti I. V., gostilničarju in mesarju, zaradi 110 gld. je okrajno sodišče v Slovenjem Gradci z razsodbo z dne 9. aprila 1892, št. 1503 za pravo spoznalo: Toženec mora kot ud družbe plačati od, njega zadevajoče letne svote za meseca januarij in februarij 1892. leta à 16 gld. 50 kr., vkupe 33 gld. ter 5% obresti od tožbe naprej; tožbena zahteva gledé daljnje mesečne svote à 38 gld. 50 kr., torej za dva meseca vkupe 77 gld., se odbije ter mora družba tožencu povrniti vse njegove troške i. t. d.

Razlogi.

Kakor je razvidno iz zapisnika z dne 4. septembra 1891 (A) sklenili so c. kr. erar in obrtniki, ki morajo plačevati vinski ter mesni dac in ki prebivajo v občinah združene sekcije Sl. Gradec-Mislinja, slednji vsaj po večini, pogodbo na ta način, da so vsi tam podpisani in med njimi tudi toženec nerazdelno obljubili, plačati za vse, imenovanemu dacu podvržene obrtnike v tem okraji za l. 1892 vkupno svoto 11.650 gld. Posamezni člani ne morejo brez privolitve vseh drugih izstopiti iz družbe po smislu §§ 1205. in nasl. obč. drž. zak. Zapisnik z dne 6. februarja 1892., ki je bil podpisan od večine družbenikov ter je določil letno svoto 660 gld. kot primerno prometu, ki ga ima toženec v gostilni in mesnici, že zaradi tega nima veljave, ker v dotično zborovanje niso bili poklicani niti toženec niti sploh vsi družbeniki. Obe stranki priznavata, da gledé razdelitve vsote 11.650 gld., vkupni okraj zadevajoče, med 66 posameznih obrtnikov ni bilo med njimi nobene pogodbe; toženec odreka drugim družbenikom, da bi oni smeli določevati posamezne svote, in je pripravljen plačati ono svoto, katera se mu bode »pravomerno« določila. Zaradi tega je v tem slučaju brez dvojbe uporabljati vse one določbe, ki so obsežene v 16. poglav. obč. drž. zak. o solastnini in vkupnosti drugih stvarnih pravic. Razdeliti bi bilo vkupno svoto, kakor tožitelj prav trdi, v smislu §§ 833. in 839 obč. drž. zak. po obsežnosti prometa v toženčevem obrtu. Ker pa družba takih okolnostij ni navedla, iz katerih bi mogla zvedenca posneti zanesljivo podlogo za primerno razdelitev vkupne svote, mora sodnik po §-u 839., dvomeč, imeti vse deleže za jednako velike in to tem bolj, ker so vsi družbeniki nerazdelno odgovorni nasproti visokemu c. kr. erarju. Šestinšestdeseti del vkupne svote znaša 176 gld. $66\frac{1}{2}$ kr., ali pa 14 gld. 72 kr. na mesec. Samo ta znesek bi bilo smeti družbi prisoditi. Ker je pa toženec v svojem protikonečnem govoru sam mesečni znesek 16 gld. 50 kr. kot primeren pripoznal in ga plačati obljubil, prisoditi je bilo ta znesek, oziroma za dva meseca 33 gld. Izrek gledé obrestij vtemeljen je v § 1334. obč. drž. zak. Naposled prisodili so se tožencu po smislu §§ 24. in 25. zakona z dne 16. majnika 1874, št. 69 drž. zak. vsi njegovi troški in sicer zaradi tega, ker je toženec družbi samo to odrekal, kar je ono več zahtevalo, nego 16 gld. 50 kr. na mesec

in je toženec ta znesek uže bil družbi poprej ponujal, tako da ne bi bilo treba pravdati se zaradi tega.

Na pritožbe tožeče družbe premenilo je višje dež. sodišče imenovano razsodbo ter z razsodbo z dne 1. junija 1892, št. 4571 za pravo spoznalo, da mora toženec družbi plačati za mesec januarij in februarij à 55 gld., vkupe 110 gld., 5% obresti in vse troške prve in druge instance.

Razlogi:

Brez dvojbe je toženec član tožeče družbe, ki šteje 66 članov, in, kakor dokazujeta svojeročni izjavi toženca (B in G), toženec družbi niti ne odreka pravice, da bi smela ona določiti svoto, njega zadevajočo. Ta pravica izhaja pa tudi iz podobnih določeb 16. pogl. obč. drž. zak., seosebno pa iz §§ 833. in nasl. Določiti zneske, ki zadevajo vsakega posameznega člana, je bistveni del razmerja, med posameznimi člani po pogodbi obstoječega; samo stranke morejo to določiti, ne pa sodnik, kateri le zakon uporablja na prepirne slučaje, a ne sme še-le ustanoviti takih okolnostij, katere določuje jedino le volja dotičnih strank. Po smislu določeb §§ 833. in 834. obč. drž. zak. mora se vsak član družbe udati sklepu večine. Proti takemu sklepu se ni smeti pritožiti pri rednem sodniku; član, ki ni zadovoljen s takim sklepom, ima le pravico izstopiti iz družbe. Te pravice se toženec ni poslužil, nego se še brani izstopiti iz družbe. Sodnik pa sploh le-tu ne bi mogel še-le določiti tistega dela vkupne svote, kateri toženca zadeva, ker tožba tega niti ne zahteva, in ker bi se delež vseh drugih članov lahko premenil, ako bi se delež toženčev smel sedaj znova določiti jednostransko. Po tem takem je samo še treba presoditi, je li sklep večine, na kateri se sklicuje tožeča družba, veljaven in po zakonu. Toženec sicer trdi, da niso bili k zborovanju dne 6. februarija 1892. l. povabljeni vsi člani, seosebno tudi ne on. A zapisnik pod Č dokazuje, da je sklep storilo jednoglasno 40 članov. Po tem takem je bila gotovo nadpolovična večina navzočna; toženec sam tega sklepa ne bi bil mogel premeniti, kakor tudi ne oni člani, ki niso bili povabljeni. Glede na vse to treba je bilo premeniti razsodbo prvega sodnika ter ugoditi tožbeni zahtevi.

Proti tej razsodbi pritožil se je toženec do najvišjega sodišča in v svoji pritožbi seosebno povdarjal, da večine glasov ni smeti

šteti samo po številu vdeležnikov, nego po meri njih deležev; da bi morali biti na vsak način k zborovanju povabljeni vsi člani družbe, sosebno tudi toženec sam, ker bi morebiti prav ti, takrat nepovabljeni člani pri zborovanju lahko ugovarjali predlogu, stavili kak nasproten predlog in zanj po primerni in pametni debati morebiti pridobili večino; naposled pa, da bi bila družba morala za svoj sklep imeti vsaj kako stvarno podlogo, da bi se bili morali člani razgovarjati o toženčevem prometu in prometu drugih obrtnikov v tem kraju, ter bi bilo dotični znesek določiti še-le v primeri z drugimi deležniki. Omenil je toženec še sosebno, da bi bila družba prav tako lahko namesto 660 gld. izreklo še višji znesek, celó 6000 gld. kot primerno letno plačilo, ne da bi se smel on pritožiti, ako bi bila izpodbijana rabsodba utemeljena.

Najvišje sodišče je z odločbo z dne 21. julija 1892, št. 8284 zavrnilo to pritožbo, potrdilo rabsodbo višjega deželnega sodišča in izreklo, da mora toženec sam trpeti troške te pritožbe in sicer glede na razloge izpodbijane rabsodbe, katerim se gledé na pritožbo toženčevo samo še to dodane, da se pri zborovanju dne 6. februvarija 1892 ni obravnavala reč, ki se tiče rednega oskrbovanja in vživanja glavnega imetja, tako da tukaj nima mesta določba §-a 833 obč. drž. zak.; da so bili člani k zborovanju redno povabljeni, ker je 54 članov vabilo podpisalo in so trije drugi nepodpisani člani k zborovanju prišli in je torej le majhno število bilo nepovabljenih, a se ti nepovabljeni člani proti storjenemu sklepu niti pritožili niso, nego le toženec sam, ki je v svojem, družbi poslanem dopisu pod G svoje stališče prav tako označil, namreč družbi ponudil plačati tist znesek, kateri se mu bode od družbe »pravomerno« prisodil.

Dr. J. Hrašovec.

b) Posest ni motena, ako po nehanji vkupne pašnje goni upravičenec živino i nadalje čez služno zemljišče. Rok 30 dnij za vložitev tožbe poteče od dneva dobljene vednosti o motitvi, tudi če motitelj ni znan.

Toženec Miha Z. gonil je živino po gozdu tožitelja Jožeta V. parc. 160 in po gozdu drugega tožitelja Franceta J. parc. 173/1, potem pa razsekao ograjo, katero je na meji teh parcel spomladi leta 1890. postavil drugi tožitelj France J.

Tožbi zaradi motene posesti je c. kr. okrajno sodišče v Kr. ugodilo iz nastopnih razlogov:

Toženec priznava, da je razsekal ograjo in da goni živino čez parceli tožiteljev št. 160 in 173/I na svoje parcele št. 204, 205 in 179 kat. obč. B. Ugovor njegov pa je, da prepirno gonjo izvršuje uže 9 let, in pred njim jo je izvrševal njegov prednik. Nego tožitelja trdita, da so do spomladi l. 1890. imeli vsi posestniki v B. vkupno pašnjo po gozdih in da je zato pač hodila živina vse križem; a spomladi l. 1890. so se vsi posestniki domenili, da prestane vkupna pašnja in od takrat dalje v istini pase vsakdor po svojem; konečno je tožitelj France J. takoj po nehanji vkupne pašnje zagrabil svojo parcelo. Ker so te navedbe tožiteljev dokazane s pričami, odločuje jedino le vprašanje, je li toženec v posesti pravice goniti po parceli tožiteljev. To vprašanje pa je zanikati. Ker je, kakor dokazano, vkupna pašnja raztegala se tudi na parcelo tožitelja Jožeta V., tedaj je umevno, da je živina hodila tudi po njej in čez njo v druge, nižje ležeče gozde. Nadalje pa je živina morala hoditi tudi čez parcelo tožitelja Franceta J. št. 173/I, na katero se vkupna pašnja ni raztegala, ako je hotela priti v gozde pod to parcelo. Nikakor pa te okolnosti niso vstanovile za toženca še posebne služnosti za njegove parc. št. 204, 205 in 179, češ da je, razen kolikor je bil za vkupno pašnjo upravičen, smel posebe še v samosvojo pašnjo po svojih parcelah goniti živino čez parceli tožiteljev. Tako služnost bi bilo izrecno vstanoviti, kajti služnosti se ne domnevajo. Ta gonja služila je torej le vkupni pašnji, in kakor hitro je to odpravilo se, preminola je tudi služnost (§ 524., 1411. obč. drž. zak.). Toženec bi torej moral dokazati, da je po nehanji vkupne pašnje pridobil po smislu §-a 313. obč. drž. zak. od tožiteljev pravico, goniti čez njih parceli št. 160 in 173/I svojo živino na svoje parc. št. 204, 205 in 179. Takega dokaza pa ni. Priče Simon J., Matej K., Andrej R., Matej D. sicer potrjujejo, da je toženec tudi letos pred tožbo in vlni, torej po nehanji vkupne pašnje po parcelah tožiteljev živino gonil. Ali iz tega pa ne izhaja, da je to storil z dovolitvijo tožiteljev, tem manj, ker je tožitelj France J. takoj, ko se je nehala vkupna pašnja, zagrabil svojo parcelo, dal torej spoznati, da gonje ne dovoli; Jože V. pa gonje ni videl, vsaj dokazano ni, da bi jo bil videl, in od njegovega doma se po lokalnem ogledu ne vidi v gozd parcelo št. 160. Ker torej toženec ni dokazal, da je od to-

žiteljev pridobil posest pravice gonje, onda gonja, katero je navzlic temu zvrševal, in to, da je razsekal ograjo, tvori vsekakor moteno posest. To, da je toženec uže tudi leta 1890. ograjo razsekal, njega ni spravilo v posest pravice, ker ni dokazano, da je tožitelj France J. vedel, da je toženec to storil, vednosti pa tudi ni moči posneti iz nobene okolnosti, tem manj, ker od njegovega gozda dalje leži še mnogo gozdov drugim posestnikom, o katerih je ta tožitelj prav tako, kakor o toženci, misliti mogel, da so oni razsekali ograjo.

Višje dež. sodišče v Gradci je z odločbo z 28. oktobra 1891, št. 10079 prvosodni odlok predručilo in tožbeno zahtevo povse odbilo glede na to, da je toženec čez parcele tožiteljev gonil celo vrsto let, sosebnost pa v letih 1890. in 1891. neovirano, mirno in javno, ne da bi tožitelja na kak način ugovarjala mu, akoprav bi za to gonjo pri navadni pazljivosti morala zvedeti in četudi, res da sicer sumna priča Šimen N. toženec pastir naravnost potrjuje, da ga je l. 1889. videla mati tožitelja Jožeta V., l. 1890. pa tožitelj France J. sam, ko je ondu gnal živino toženčevo; ker je torej smatrati, da je toženec v posesti pravice gonje, in tega položaja tudi to ne more premeniti, da se je l. 1890. odpravila vkupna pašnja, ker je takrat dogovor vršil se le glede vkupne pašnje, ne pa tudi glede gonje; konečno glede na to, da tudi to, če je toženec uže leta 1890. odstranil ograjo, ni motitev posesti, zaradi katere bi bilo moči po propisih ces. ukaza s 27. oktobra 1849, št. 12 drž. zak. tožiti, ker je toženec s tem le vzdržal se v dose-danjem nemotenem zvrševanju pravne posesti in ker vrhu tega tožitelj France J. sam priznava, da je za to odstranitev ograje vedel, a samo znal ni, kedo jo je odstranil, v §-u 2. ces. uk. s 27. okt. 1849, št. 12 drž. zak. določeni, le od časa dosežene vednosti motenja tekoči rok 30 dnij za tožbo pa je uže davno preminol.

Na revizijski rekurz tožiteljev je najvišje sodišče z odločbo z 20. januarija 1892, št. 851 potrdilo višjesodno odločbo iz istih višjesodnih razlogov.

c) **Kdor ima naslov do posesti, ne sme, če posestnik ne privoli, sam si lastiti posesti, nego mora je preje zahtevati s tožbo.**

S tožbo de praes. 17. julija 1891, št. 3544 je L. J. tožila J. Č. a zaradi motenja v posesti gozdne parcele, oziroma njenega, v obrisu označenega dela. Trdila je, da je prodala nasprotniku iz svojega gozda 133 dreves za 405 gld.; ona sama z nasprotnikom ni ničesar dogovorila, kje bi se naj drevje sekalo. Njen mož in toženec šla sta bila najprej v gozd ter je prvi drugemu natanko izkazal oni del gozda, iz katerega je smeti vzeti drevje. Gozd deli namreč cesta v dva dela. Ko je prišla tožiteljica do gozda, bila sta si obadva uže vse ogledala ter sta uže stala na kraji. Na vprašanje tožiteljice, ali sta si sedaj dobro ogledala drevje, odgovoril je toženec, da on sedaj uže vse ve in dobro pozna drevje. Mislila je, da je njen mož drevesa izkazal v tistem delu gozda, iz katerega sta hotela uže večkrat prodati nekoliko drevja. Njen mož je res tožencu izkazal tist del gozda, ki ga je ona imela v mislih, ter bode to kot priča lahko potrdil. Nasprotnik je pa posekal drevesa po celem gozdu, tudi 54 dreves v onem delu gozda, v katerem ne bi bil smel. Motil jo je po tem takem v posesti.

Okrajno sodišče v Slovenjem Gradci je s konečnim odlokom z dne 9. novembra 1891, št. 5165 — glede na to, ker tožiteljica sama priznava, da je prodala tožencu iz svojega gozda 133 dreves za 405 gld. ter se z njim ni dogovorila, kje se naj drevje seka; ker tožiteljica ni dokazala svoje trditve, da bi bil njen mož v njenem imenu tožencu mejo, do katere naj seka v gozdu, pokazal in prepirni del gozda odločno izvzel, saj razun svojega soproga, ki je po zakonu le zavržna priča, ni navedla nobene druge priče ali sploh drugega dokaza; ker je po tem takem domnevati, da je imel toženec pravico, sekati po celem gozdu; ker pa tudi tedaj, ako bi bilo vse to res, kar tožiteljica trdi, toženčevega dejanja nikakor ne bi bilo moči smatrati za motitev posesti, katere on ni nikdar nameraval, ter bi smela tožiteljica le v redni pravdi nasprotnika tožiti, češ da je pogodbo prelomil, nikakor pa ne zaradi tega, da je baje motil njeno mirno posest; in slednjič, ker mora po § 24. zak. z dne 16. majnika 1874, št. 69 drž. zak. ona stranka, ki propade, drugi povrniti vse stroške, — za pravo spoznalo, da se tož-

beni zahteva: J. Č. motil je tožiteljico v zadnji mirni posesti njene gozdne parcele št. 207 kat. obč. M., ker je v nje prepirnem delu označenem v priloženem obrisu, julija meseca t. l. 54 dreves zaznamoval in posekal; on za naprej ne sme nič več nikakor motiti posesti gledé prepirne zemlje in tožiteljici povrniti troške, — odbije ter mora tožiteljica povrniti tožencu troške itd.

Na pritožbo tožiteljice premenilo je višje dež. sodišče v Gradci z odločbo z dne 16. decembra 1891, št. 11.755 odlok prvega sodnika ter spoznalo po tožbi in sicer glede na to: da je bila tožiteljica gotovo v zadnji posesti cele gozdne parcele, torej tudi prepirnega dela njenega; toženec pa nikakor ni dokazal, da bi bil tožiteljčin mož M. J. njemu 133 dreves prodal tako, da bi si smel izbrati ta drevesa po celi parceli; da priča F. T. tega iz lastne vednosti ni mogla potrditi, toženec pa ni bil navedel drugih dokazov; da je toženec še po vloženi tožbi zaradi motene posesti dalje sekal, kar je na vsak način smatrati kot samovoljno dejanje; da je imel on le pravico tožiteljico primorati v izpolnitev vseh dolžnostij iz sklenjene pogodbe, nikakor pa ne pravice, proti njeni volji in še celo potem, ko mu je bila to uže prepovedala, sekati v njenem gozdu.

Na pritožbo toženčevo potrdilo je najvišje sodišče z naredbo de int. 1. marcija 1892, št. 948 višjesodni odlok glede na to: da je imel toženec le naslov tirjati posest, ne pa uže posesti same, ako bi bil tudi res drevje kupil, da ga sme izbrati po celem gozdu; dejanje toženčevo je torej bilo na vsak način samovoljno in on ni smel brez privolitve in proti volji tožiteljice zaznamovati in sekati drevja na prepirni zemlji; toženec je s svojim dejanjem po smislu § 339. obč. drž. zak. posegel v posest tožiteljčino ter storil motenje posesti; po §-u 5 ces. ukaza z dne 27. oktobra 1849, št. 12 drž. zak. pa ni moči v tem postopanju razsojati, imali toženec res pravico tudi do drevja na prepirni zemlji in tako je izrek višjega deželnega sodišča v zakonu utemeljen.

Dr. J. Hrašovec.

d) **Donesek k dv. dekretu z dne 22. junija 1836, št. 145 zb. pr. zak. Ali je ustaviti eksekucijo do konca opozicijske pravde pod pogojem, da eksekut položi kavcijo za možno škodo eksekventovo ?**

Prva instanca je z odlokom z dne 21. avgusta 1887 dovolila A-u eksekucijsko dražbo posestva pod vlož. št. 130 v N., lastnega B-u, zaradi tirjatve 1200 gld. s prip. Ta dražba je bila nekolikokrat preložena in napósled določena na dan 7. januarija 1891. leta.

Dne 5. januarija 1891. l. vloži eksekut v tej stvari proti eksekventu opozicijsko tožbo in zajedno prosi, naj se dražba ustavi, dokler ne bode konec pravde.

Okrajno sodišče je potem, dražbo odloživši in zaslišavši obe stranki, zavrnilo prošnjo eksekutovo, da bi se ustavila dražba, in sicer — zategatelj, ker se izpričuje, da je eksekut sicer eksekventu plačal vsote 210 gld., 200 gld., 200 gld., 200 gld., 210 gld., 200 gld., 100 gld. in 17 gld. in 85 kr., da se pa posestva, za katero tu gre, drže eksekventu v prid tri glavnice po 1200 gld., in v predloženih pobotnicah (razun v pobotnici z dne 16. decembra 1890. l.) ni povedano, na katero izmed teh glavníc je bilo plačano, tako da glede tirjatve, zaradi katere teče eksekucija, ni tistega dokaza, katerega zahteva dv. dekret z dne 22. junija 1836, št. 145 zb. pr. zak.

Na pritožbo eksekutovo je višje dež. sodišče premenilo prvosodni odlok in dovolilo zahtevano ustavljenje eksekucijske dražbe, dokler se ne konča spor na opozicijsko tožbo, toda le pod tem pogojem, ako eksekut položi pri sodišči v 14 dneh 100 gld. za možno škodo eksekventovo, to pa — zategatelj, ker eksekvent ne prereka plačil, katera so izkazana s prilogami pri opozicijski tožbi, nego samó ugovarja, da so ta plačila spadala na vse tirjatve, držeče se posestva pod vlož. št. 130. v N. za eksekventa, a ne samo na tirjatev, zaradi katere teče eksekucija, in ker je nadalje eksekvent sam zahteval, da eksekut bodi, če bi se dražba ustavila, zavezan položiti varščino za vso škodo, njemu, eksekventu, iz te ustavljene dražbe izviraajočo, a izhaja iz tega, da bi v zakonu ne bilo utemeljeno, če bi se brezpogojno zavrnila prošnja za ustavitev eksekucije.

Najvišje sodišče je z odločbo z dne 1. julija 1891, št. 8104 zavrglo redno pritožbo eksekventa, s katero je hotel obnovljenja prvosodnega odloka, ugodilo izvenrednemu revizijskemu rekurzu eksekutovemu in premenilo odločbi obeh nižjih sodišč takó, da se dovoljuje ustavljenje dražbe brezpogojno, to je brez položenja varščine, iz naslednjih razlogov:

Po dv. dekretu z dne 22. junija 1836, št. 145 zb. pr. zak. naj tedaj, kedar eksekut s polnodokaznimi listinami lahko izpriča poznejšjo okolnost, katero je nasprotnik zamolčal, a je po njej eksekucijska pravica preminola, sodišče začasno ustavi eksekucijo in zaslišavši drugo stranko odloči, je li nadaljevanje eksekucije opustiti ali pa ne. Tu je eksekut z listinami, priloženimi k opozicijski tožbi, katerim pristnosti ni prerekal eksekvent in katere dokazujejo po §-u 113. obč. sod. r. proti eksekventu, izpričal, da je dne 22. novembra 1890. l., torej v dan, ko je bila podana prošnja za preložitev dražbe, tirjatev eksekventovo iz odloka z dne 24. decembra 1886, št. 40898, znašajočo 1200 gld. z obrestmi in troški popolnem poplačal, da celó preplačal za 57 gld. 9 kr. V takih razmerah in glede na § 1416 obč. drž. zak. ni moči eksekventovih, v incidenčnem sporu navedenih, toda neizpričanih ugovorov nikakor rešiti tu, nego šele v sporu na opozicijsko tožbo. Potem pa dv. dekret z dne 22. junija 1836, št. 145 zb. pr. zak. ne zahteva, da bi moral eksekut dati varnost, odnosno založiti varščino za možno škodo eksekventovo, in torej je prošnja eksekutova za ustavljenje dražbe po navedenem dv. dekretu upravičena.

e) Je li sovaruh odgovoren za troške, narasle v pravdi, ki se je vršila na njegovo prigovarjanje?

Mestno del. okr. sodišče v Celji je z razsodbo z dne 30. oktobra 1891, št. 15916 v pravdni reči Frančiške T. proti Valentinu D. zaradi 198 gld. 8 $\frac{1}{2}$ kr. spoznalo za pravo: Tožbena zahteva, da mora toženec tožiteljici plačati povzročene škode 198 gld. 8 $\frac{1}{2}$ kr., ker se je on tožbi zakoncev Janeza in Cecilije Kovač zaradi 130 gld. ustavljal, pravdo ž njima nadaljeval ter tudi sam obljubil, da je on porok za vse troške, dalje 5% obresti od tožbe in vse pravnne troške v 14. dneh — se odbije ter mora tožiteljica tožencu plačati troške.

Razlogi.

Kakor dokazujejo akti, bil je toženec sovaruh tožiteljice, varuhinja bila je njena mati Katarina T. Kot sovaruh moral se je toženec po smislu §§-a 212. in 213. obč. drž. zak. potegovati za blagor nedoletne tožiteljice, moral je varuhinjo s svojim svetom podpirati, važne pogoške odpravljati in sodelovati pri opravih, za katera je treba privoljenja nadvarstvenega oblastva. Ako je te dolžnosti izpolnil, je po § 214. obč. drž. zak. prost vsake druge odgovornosti. Ako je toženec res tožiteljici, oziroma varuhinji svetoval, da se naj ne udá tožbi zakoncev Kovačevih zaradi 130 gld. csc., nego pravdo nadaljuje, ako je dalje kot sovaruh tudi sodeloval v pravdi, v kateri je tožiteljici v prvi vrsti zastopala njeno mater kot varuhinja, in ako je res tudi od tožiteljev ponujano poravnavo odklonil, — vse to še nikakor ne vstanovlja osebne njegove odgovornosti za škodo, ki je nastala tožiteljici, ker je ta pravdo izgubila ter je morala razun itak dolžnih 130 gld. plačati še svoje lastne troške in troške nasprotnikovega zastopnika. Omeniti je dalje še to, da se je pravda vršila pred c. kr. okrajnim sodiščem v Celji kot nadvarstvenim oblastvom in da je le-tó v prvi instanci celó zavrnilo tožbo zakoncev Kovačevih. Da bi bil torej toženec nalašč, iz neopravičene malomarnosti in nevednosti tožiteljici povzročil kako škodo, ni res ter iz tega naslova toženec ni primoran plačati zahtevane odškodnine. — Tožiteljica trdi pa dalje, da je toženec obljubil, dobro stati za vse troške. Če je tudi res toženec nedoletni tožiteljici to pri neki priliki obljubil, vender ta izjava ni bila pravnoveljavna zaradi tega ne, ker je bila dolžnost matere in varuhinje, ravnati se po naročilu in nasvetu nadvarstvenega oblastva, ako je dvomila o tem, kaj jej je storiti, ne pa se zanašati na mnenje preprostega kmetovalca. Izrek o troških je utemeljen v določbah zakona z dne 16. majnika 1874, št. 69 drž. zak.

Na tožiteljčino pritožbo je potrdilo višje dež. sodišče v Gradci z razsodbo z 31. decembra 1891, št. 11506 izrek prvega sodnika iz naslednjih razlogov:

Prvi sodnik se je opravičeno skliceval na določbe §§ 212., 213. in 214. obč. drž. zak. Prezirati ne gre, da se je pravda vršila pred nadvarstvenim oblastvom, da je bila pogodba, na podlogi katere sta tožila zakonca Kovačeva denašnja tožiteljico Franciško T. zaradi

130 gld., res nejasna, da sta bila onega mnenja, katero je imel toženec o stvari, tudi zastopnik Frančiške T., ki je bil pooblaščen od varuhinje in sovaruha, in celó prvi sodnik sam. V tem pogledu je tožbena zahteva brez pravne podloge. — Ako bi bil toženec tudi kedaj izjavil, da ne bodeta tožitelja zakonca Kovačeva s tožbo ničesar dosegla, da je on porok za to, ali pa, kakor je potrdila priča Franc G., da on za vse dobro stoji, vender tudi v teh izjavah ni videti pravnoveljavne obljube v tem smislu, da bi moral toženec res povrniti vse troške. Take izjave uže zaradi tega niso odločilno važne, ker bi bila morala mati in varuhinja vprašati sodnika, oziroma nadvarstveno oblastvo in se ravnati po tem svētu, ne pa samo po mnenji neučenega preprostega človeka.

Dr. J. Hrašovec.



Iz upravne prakse.

a) Kako je kolekovati posestne pole, ki se dobivajo pri c. kr. davčnih uradih?

Ker je c. kr. davčni urad v Šm. pri J. vedno zahteval kolka za 1 gld. na vsaki posestni poli, katero je potrdil kot strinjajočo se s katastrom, pritožila se je M. S. ter prosila, naj se jej povrne kolek za 50 kr.

C. kr. finančno okrajno ravnateljstvo v Mariboru in c. kr. finančno deželno ravnateljstvo v Gradci odbilo je pritožbo z odlokom z dne 31. marcija 1891, št. 4920 in z dne 21. julija 1891 št. 10192, ker po jasni določbi tar. st. 2 lit. f. zakona z dne 13. decembra 1862 št. 89 drž. zak, kolekovati je s kolkom za 1 gld. prepise in izpiske iz zapisnikov o razmerjenji ako se izdadó uradnim pôtem ali z uradnim poroštvom in ako njih normalni obseg prekorači velikost 1750 □ *cm* (min. uk. s 26. majnika 1875 št. 83 drž. zak.)

V pritožbi zoper oba odloka navedlo se je, da obseg navadnih tiskanih posestnih pol ne prekorači velikosti 1750 □ *cm* in da se bode prihodnjic odrezal oni del pole, ki sega čez črte in na katerem se nič ne zapiše itd.

C. kr. finančno ministerstvo je z odločbo z dne 11. decembra 1891, št. 34434 ukrenilo nastopno: